

KURILNA SEZONA PRIHAJA Z ZAMUDO

Letošnja kurilna sezona se je pomaknila kar daleč proti koledarski zimi. V oktobru smo beležili dokaj visoke temperature zunanjega zraka, ki se nadaljujejo tudi v novembru. Vztrajanje toplega vremena pa zamika tudi kurilno sezono, kar je z vidika kakovosti zraka sicer dobro, je pa, žal, pokazatelj vse večjih podnebnih sprememb v lokalnem okolju.

H kakovosti zunanjega zraka lahko veliko **prispevamo občani sami**, saj je v zimskih mesecih ta precej slabša, kar je povezano s kurilno sezono in prometom.

Ogrevanje stavb, priprava tople sanitarne vode in hlajenje imajo na kakovost zraka občuten vpliv, zato je zelo pomembna taka izbira energenta, ki najmanj onesnažuje okolje.

Kljub splošnim smernicam o uporabi ustreznega energenta, pa v praksi še zmeraj velik delež odpade na fosilna goriva in kurjenje z lesno biomaso, prav tako nam velikokrat menjavo stare kurilne naprave onemogoča finančno stanje gospodinjstva.

Kaj lahko sami naredimo za boljši zrak?

O kurjenju **lesnih goriv** je bilo že veliko napisanega, glede na dejstvo, da je lahko nepravilno kurjenje velik onesnaževalec zraka pa vseeno velja poudariti naslednje:

- **Pravilna izbira kurilne naprave**

Sodobne naprave so tehnološko napredne, imajo večji izkoristek in zato nižje stroške energenta, ter občutno nižje izpustov dimnih plinov v ozračje. Predimenzioniranost kurilne naprave vodi v prehitro zgorevanje in oddajanja prevelike količine toplote v prostore, s čimer znatno povečujemo stroške!

- **Kakovost goriva**

Za kurjavo so primerna polena, lesni briketi ali peleti iz naravnega, kemično neobdelanega lesa. **Barvan, lepljen in umazan les ni primeren za kurjavo!**

Drva za takojšnjo uporabo morajo biti primerno suha. Glede na okolje se sušijo različno dolgo; od enega leta za smreko in topol pa tudi do treh let za hrast. Vsebovala naj bi manj kot 20% vlage, saj imajo vlažna manjši izkoristek, povzročajo večje onesnaženje zraka in tudi večje stroške. Prav tako je pomembna velikost polen, s čim manj lubja, brez trhnobe.

Lesni **peleti** so različnih kakovostnih razredov (A1, A2 in B za domačo rabo in I1, I2 in I3 za industrijsko rabo), opredeljeni so glede na delež pepela, vlažnost, gostoto nasutja in mehansko obstojnost (delež finih delcev). Različni so glede na vrsto lesa (kalorična vrednost), ter so raznovrstne sestave (čist les, lubje, smola in druge primesi) in dimenzij (premer in dolžina). Kakovostni peleti se izkazujejo s certifikatom.

- **Način kurjenja**



Najprimernejši način je zgornje odgorevanje goriva od vrha proti rešetki, ki se izvede tako, da najprej zlagamo večja polena (vzporedno ali križno), nanje polagamo manjše nasekana drva ali trske, med katere položimo vžigalni material (npr. lesna volna). Z dovodom zraka uravnavamo plamen. Faza vžiganja in segrevanja mora biti čim krajša, saj v nasprotnem primeru prihaja do nepopolnega zgorevanja in tvorbe CO. Ne pozabite na obvezno uporabo **senzorjev za ogljikov monoksid!**

Slika: portal GOV.si

- **Vzdrževanje kurilne naprave**

Redno čiščenje pepela in pravilno vzdrževanje v skladu z navodili proizvajalca je pogoj za dobro delovanje naprave in zmanjšanje izpustov v prostor in zunanji zrak. Prav tako je pomembno izvajanje rednih pregledov in čiščenje dimniških naprav.

Ob doslednem upoštevanju teh osnovnih pravil bo zgorevanje v peči s svetlim rumenim ali modrikastim plamenom, brez vidnega dima in nizkimi emisijami, medtem ko je za visoke emisije značilen temnejši, rdeč ali celo črn plamen in sajast dim, v dimniku pa so opazne sajaste in katranske obloge (možnost dimniškega požara).

Čeprav lesna biomasa velja za ekološko prijazno, pa lahko iz zapisanega ugotovimo, da z neustreznim načinom kurjenja okolju povzročimo veliko škode (povišane koncentracije PM delcev, benzo(a)pirena, črnega ogljika in drugih onesnaževal iz nepopolnega izgorevanja), ki se nam vrača v obliki številnih respiratornih, krvožilnih in srčnih bolezni.

Kurjenje odpadkov?

V zadnjih letih se je močno povečala uporaba malih kurilnih naprav la lesna goriva v gospodinjstvih, saj je les finančno dokaj ugoden energent oziroma ga je v našem okolju relativno veliko. Ob tem opažamo tudi povečano onesnaženje zraka s trdimi delci na račun kurjenja, kar dokazuje vedno večji delež črnega ogljika v teh delcih. Ob lesu ljudje kot gorivo uporabljajo **različne snovi/odpadke, ki v peč ne sodijo**, zato so vse

bolj pogoste **pritožbe** na brezvestno ravnanje svojih soobčanov. Vedeti moramo, da je mogoče po izpustu iz dimnika (količina, barva, gostota dima) sklepati na neustrezno kurjenje.

V skladu z veljavnimi predpisi o ravnanju z odpadki je kurjenje le-teh **prepovedano**, saj s takim početjem neposredno **škodujemo naravi in ogrožamo zdravje ljudi okoli sebe**.

Glede na pritožbe občanov in z namenom preprečevanja nepotrebne onesnaževanja okolja bo občina organizirala poostren nadzor z okoljsko inšpekcijo in dimnikarsko službo, s katerim želimo zagotoviti ustrezno in znosno bivalno okolje za vse občane ter preprečiti nepotrebne zdravstvene težave. Ob tem prosimo občane, da **spoštujejo predpise in se tako vedejo odgovorno** do sebe, svojih bližnjih in ostalih prebivalcev.

Napačen način kurjenja ni samo naša težava, ampak v prvi vrsti naše bližnje okolice, ki vdihava onesnažen zrak iz našega kurišča!

Viri:

- Vzdrževanje kurilnih naprav in toplotnih črpalk pred in po kurilni sezoni, Energap
- Kakovost peletov v Sloveniji 2019, Gozdarski inštitut Slovenije
- Zgorevanje lesa v malih kurilnih napravah; Jože Kaplar, spletna stran MOP

Pripravila:

Skupna služba varstva okolja

Irena Kozar

Maribor, 6. 11. 2020